

Kev paub tab ntawm qhov hnov thiab hais lus

Hearing and speech development (Hmong)

Kev hnov muaj feem xyuam kev paub tab ntawm lus thiab hais lus. Nws tseem ceeb **heev** uas yuav tau saib tej chim uas ntxim li tsis hnov lus ntawm thawj ob xyoos. Hauv qab no yog tej kev xyuas koj tus minyuam qhov hnov lus thiab tej kev pab nrog kev paub tab rau lus thiab hais lus.

Hnoob nyoog	Tej minyuam yuav tsum	Tej kev pab kom paub tab nrog lus thiab hais lus
0 rau 4 hlis	<ul style="list-style-type: none"> • qee lub sij hawm ua rau lawv nti los yog sawv thaum leej twg hais lus los sis yog ua suab ub no nrov • qee lub sij hawm ceeb los yog dhia thaum muaj ib lub suab nrov, xws lis hnoos, aub tsem, los sis ib lub tais poob tawg • nyob ntxiav los ntawm lub suab ib txwm hnov 	<p>Thaum twg koj tus minyuam mos ua tej suab, sim qog raws lawv. Siv lub suab mos muag thaum hais lus.</p> <p>Puag koj tus minyuam mos kom ti koj feem ntau thaum co ntxias lis sis hu nkauj. Tham yau yau rau koj tus minyuam mos.</p> <p>Tham rau koj tus minyuam mos sij hawm koj ua num hauv tsev. Siv koj tus minyuam lub npe.</p>
5 rau 8 hli	<ul style="list-style-type: none"> • tig lawv tob hau rov rau sab muaj suab los yog thaum hu lawm lub npe thiab lawv tsis pom tus neeg hu • sawv thaum neeg hais lus los yog ua ib lub suab nrov • nyiam tej khoom co es nrov thiab tej khoom ua si uas nrov shuab • ua ob peb yam suab hais nkwg li ub li no 	<p>Qog koj tus minyuam mos tej suab, hais lus rau nws, thiab hu nkauj.</p> <p>Puag ntxiv koj tus minyuam mos kom ti koj ntau zaus, hu nkauj los yog tham.</p> <p>Tham rau koj tus minyuam txog nws cov khoom ua si.</p> <p>Ua si nrog koj tus minyuam mos xws li “npauj-iblub-khej” los yog “pos tsiv nraim.”</p>
9 rau 10 hli	<ul style="list-style-type: none"> • tig lawv tob hau mus txhua sab mus nrhiv suab • teb rau lawv lub npe thaum hais yau yau • siv lawv lub suab kom tau kev hmov • pib ua ob lub suab ua ke, xws li "mama, dada" 	<p>Ua tej suab lus yooj yooj yim, xws li “npu-npu, nka-nka, u-u,” thiab saib seb koj tus mos ab puas yuav qog koj.</p> <p>Muab nuj nqi nrov rau koj tus minyuam mos tej suab los ntawm rov hais dua los yog hais cov suab ntawv rov rau lawv.</p> <p>Kav tsij tham nrog koj tus minyuam txog tej khoom ua si, yam neb tab tom ua ua ke, thiab tej ib chig. Hu nkauj ua si nrog koj tus minyuam mos.</p>

Hnoob nyoog	Tej minyuam yuav tsum	Tej kev pab kom paub tab nrog lus thiab hais lus
12 rau 24 hlis	<ul style="list-style-type: none"> • Ua raws tej kev qhia yoo yim • Pib qog ib txhia suab uas koj ua • Siv lus uas ntau tshaj ib los, xws li mivmiv los yog noom noom (kitty or cookie) • Tig lawv tob hau mus txhua mus nrhiv tej lub suab ntxim siab los yog tus neeg uas tab tom hais lus 	<p>Qhia koj tus minyuam tej ntawm nws lub cev, xws li “Nov yog mi-ab lub taub ntswg, nov yog mi-ab lub pob ntseg,” thiab muab mi-ab txhais tes tso rau ntawv.</p> <p>Qhia koj tus minyuam tej phau ntawv duab yooj yooj yim, hais kom nws nthuav cov nplooj ntawv. Tham txog txhua daim daub.</p> <p>Ua si “txiv dua twg lawm” (los yog niam niam) thiab taws tes rau txiv (los yog niam niam). Los sis nug “tus aub dua twg lawm” los yog ib qho khoom ua si thiab taw tes rau nws. Piav qhia tej suab: “Tus aub hais ab tsi? Bow-wow.”</p>
2 xyoos	<ul style="list-style-type: none"> • Los ntawm tsis pom koj di ncauj, taw tes rau ib yam ntawm lub cev thaum koj nug, “Koj txhais ko taw nyob qhov twg ?” los yog “Koj lub taub ntswg nyob twg?” • Los ntawm tsis pom koj di ncauj, taw rau qhov duab uas yog koj nug, “Tus miv nyob twg?” (los sis yog aub los neeg) • Los ntawm tsis pom koj di ncauj, lawv qab tau xws li “Muab lub npas rau kuv” los yog “Muab lub nplov tso saum rooj.” • Pib siv ob lo lus sib txuas , xws li “Haus milk” los yog “Mus bye-bye.” 	<p>Nyeem tej phau ntawv yooj yooj yim rau koj tus minyuam. Taw tes rau qhov daub es nug, xws li “Tus miv nyob twg?”</p> <p>Nug koj tus minyuam kom muab tej khoom tso yog chaw. Piv txwv, “Muab tus minyuam roj hmab tso saum lub nroj zaum” los yog “Muab lub npas tso rau hauv qab nrooj.”</p> <p>Tham nrog koj tus minyuam txog txhua yam nws ua si nrog los yog nws pom.</p>

Lus nug?

Daim ntawv no tsis yog hais cob coos rau koj tus minyuam xwb, tab sis yog muab xov thoob plaws. Koj tus minyuam qhov hnov lus muaj peev xwm soj ntsuam tau yog heev rau txhua lub hnoob nyoog los ntawm ib tug kws ntsuam xyuas minyuam yaus qhov hnov lus (pediatric audiologist.) Yog koj muaj ab tsi khuam siab los yog lus nug txog koj tus minyuam qhov hnov lus, thov hu rau kws kho mob los yog Tsev Kho Mob Minyuam Yaus lub chaw soj ntsuam hnov lus ntawm Minneapolis (612-813-6709), St. Paul (651-220-6050), or West (952-930-8676).

